

УДК 378:[37.011.3–051:78]

Молчанова-Долінко Валерія Олександрівна
аспірантка кафедри педагогіки
Криворізький державний педагогічний університет
м.Кривий Ріг, Україна

СТРУКТУРА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ПОЛІХУДОЖНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглядається структура готовності майбутнього учителя музичного мистецтва до поліхудожньої діяльності. Висвітлюється і аналізується роль даного процесу під час професійного навчання студента. Теоретичний аналіз структури готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до поліхудожньої діяльності допоміг з'ясувати роль поліхудожньої діяльності в житті педагога-музиканта.

Ключові слова: професійна діяльність, поліхудожня діяльність, поліхудожня свідомість, професійність, поліхудожність, теоретична готовність, психологічна готовність, практична готовність.

Вступ. Умови сучасного життя допомагають спостерігати за проблемою готовності майбутнього учителя музичного мистецтва до поліхудожньої діяльності під час навчання. Процес формування поліхудожньої діяльності особливо необхідний у період професійного становлення саме для майбутнього учителя музичного мистецтва. Освітні знання є доступними для тих, хто прагне оволодіти ними, водночас зростає роль використання здобутих знань для стимуляції поліхудожньої діяльності, а саме переробка здобутої інформації, яку студент отримує з різних джерел, застосування її для індивідуального розвитку та самовдосконалення самої особистості. Майбутній спеціаліст свідомо ставить перед собою дидактичні, пізнавальні і виховні завдання, здійснює їх з власних, а не зовнішніх спонукань. Усвідомлюючи низький рівень професійності, особистість бореться зі своїм незнанням та недоліками, сама опановує свої почуття, волю і вміння, прагне стимулювати поліхудожню діяльність. І вже в результаті вдосконалення власної професійності, через стимуляцію поліхудожньої діяльності, педагог зможе яскраво, а саме на високому рівні продемонструвати набуті знання на заняттях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі формування поліхудожньої діяльності присвячені праці таких авторів, як О.Бузової, П.Волкової, О.Дронова, Л.Масол, Т.Рейзенкінд, О.Щолокової, Ю.Усова, Б.Юсова. У цих працях розглядається сутність поняття поліхудожнього виховання, під яким розуміється здатність особистості синтезувати різноманітні види діяльності. Водночас у цих роботах не простежуємо чіткого визначення поліхудожньої діяльності, що зумовило у змісті дослідницького експерименту нами здійснити спробу розкрити сутність цього складного динамічного поняття. У даних психолого-педагогічних дослідженнях розкривається зазначена проблема через конструювання змісту освіти, методів і організаційних форм вузівського навчання. Саме в умовах навчального процесу, спільна продуктивна діяльність педагогів і студентів має суб'єктивну позицію у вищій школі. Ефективний розвиваючий стимулятор навчання полягає не тільки в набутті студентами знань і вмінь професійної діяльності, а й в прагненні до саморозвитку, до самостійного набуття способів, здатних вдосконалювати особисті, учбові, професійні якості майбутнього спеціаліста. Умовою, яка забезпечить можливість навчачому стати суб'єктом навчальної діяльності, є його поліхудожня діяльність, яка розглядається як важлива властивість особистості та являється джерелом її розвитку і вдосконалення.

Метою статті є осмислення сутності поняття поліхудожня діяльність, а саме її роль під час професійного становлення майбутніх учителів музичного мистецтва. Теоретично визначити і проаналізувати структуру го-

© Молчанова-Долінко В.О.

товності майбутнього учителя музичного мистецтва до поліхудожньої діяльності.

Виклад основного матеріалу. П.Волкова зазначає, що універсальність професійно-педагогічної культури вчителя музичного мистецтва полягає в тому, що він має оволодіти різними формами інтеграції. Такою є «поліхудожня діяльність» у поєднанні з «монохудожньою діяльністю». Термін «поліхудожність» означає оволодіння такими формами виховання, як залучення особистості до предметів гуманітарного профілю, що надає їй можливість зрозуміти витoki різних видів художньої діяльності й опанувати базові уявлення й навички з кожного виду мистецтва [1].

Щодо поняття «діяльність», зазначимо, що основою впливу на процес професійного навчання є навчально-пізнавальна діяльність студентів. Під учбовою діяльністю, на думку, О.Ярославої, розуміється «діяльність щодо самозмінення і саморозвитку тих, хто навчається, де предметом цієї діяльності є досвід їх самих, перетворювальний по лінії засвоєння нових знань та вмінь і внесення їх до системи попереднього досвіду. Продуктом навчальної діяльності є ті зміни в індивідуальному досвіді студентів, які виникли в результаті засвоєння фрагменту соціального досвіду» [3].

Ми прийшли до наступного висновку, що поняття «поліхудожня діяльність» є складним інтегральним психічним новоутворенням особистості, що передбачає оволодіння уміннями міжособистісного спілкування, пізнання самого себе, оволодіння знаннями про художньо-інформативний простір, оперування навичками інтеграції різноманітних думок і створення нових смислів на основі варіювання й комбінування різних видів мистецтва.

У наукових працях Т.Рейзенкінд поліхудожня свідомість особистості характеризується як сукупність міждисциплінарних знань і уявлень про особливості різних видів мистецтва та їх взаємодію в багатогранному культурному просторі; здатність до інтуїтивного відчуття / схоплення міжвидових художніх імпульсів і смислів. До емоційно-естетичного резонансу; інтегральність логіко-ейдетичного мислення, якому притаманні такі ознаки: міжвидові художньо-образні асоціації, аналогії, паралелі; здатність здійснювати умовно адекватні «естетичні перекази» у змістовому ролі мистецтв й інтерпретувати художні тексти; уміння встановлювати зв'язки між його видами, порівнювати, синтезувати й узагальнювати художню інформацію [2].

Визначимо структуру готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до поліхудожньої діяльності, яка складається в наступному:

– Теоретична готовність: когнітивно-інтелектуальний компонент підготовки вчителя музичного мистецтва відповідає за художньо-естетичну та професійно-педагогічну систему знань майбутнього фахівця

в музичній сфері. Студент володіє методологією та методикою поліхудожнього виховання, психологією учнів, педагогічною професійністю.

– Психологічна готовність: емоційно-мотиваційний компонент підготовки майбутнього учителя музичного мистецтва відповідає за самовизначення особистості вчителя в професійній і поліхудожній діяльності, тобто самопізнання, саморозвиток, реалізація можливостей інтеграції мистецтв як засобу самореалізації духовно-музичного світу фахівця.

– Практична готовність: процесійно-освітній компонент підготовки майбутнього учителя музичного мистецтва відповідає за розвиток професійно-творчих, художньо-конструктивних, організаційних, комунікативних, музично-виконавських, художньо-дослідних і музично-дослідних умінь майбутнього спеціаліста.

Здійснений теоретично-дослідницький екскурс дозволив визначити наступні твердження: сутність поліхудожньої діяльності суб'єкта полягає в його здібності знаходити і ставити професійну проблему на основі потреб професійної діяльності й особистого професійного досвіду. Поліхудожня діяльність формується в процесі

діяльності майбутнього педагога, одночасно впливає і на якість музичної діяльності, яка репрезентує якісний вимір професійності майбутнього вчителя музики.

Викладений матеріал дозволяє зробити наступні висновки. Аналіз структури готовності майбутнього учителя музичного мистецтва до поліхудожньої діяльності демонструє сукупність професійних мотивів, пов'язаних як і з суспільною важливістю і цінністю професії, так і з важливістю самореалізації майбутнього учителя музики в професійній діяльності. Готовність майбутнього учителя музики включає в програму професійного становлення те, що на першому плані стоїть формування особистості, яка повинна вдосконалювати поліхудожню діяльність під час навчання. Особливе місце у цьому належить комплексному використанню різних видів мистецтва (музики, літератури, образотворчого мистецтва), театру, музеїв, концертів та ін., що сприяє розвитку емоційно-чуттєвої сфери, асоціативного, оригінального мислення, уяви студентів не тільки під час навчання, а й в період вільного часу. Спрямовувати власний музичний потенціал на готовність до поліхудожньої діяльності під час професійного становлення майбутнього спеціаліста.

Список використаної літератури

1. Волкова П.С. Музыкальные занятия в условиях полихудожественного развития школы: [учебное пособие] / П.С.Волкова. – Астрахань: Изд. Астраханского института усовершенствования учителей, 1999. – 100 с.
2. Рейзенкінд Т.Й. Дидактичні основи професійної підготовки вчителя музики в педуніверситеті: [монографія] / Тетяна Йосипівна Рейзенкінд. – Кривий Ріг: Видавничий дім, 2006. – 640 с.
3. Ярославова Е.Н. Факторы формирования профессионально-познавательной активности студентов: автореф. дис.пед. наук / Е.Н.Ярославова. – Челябинск, 1999. – 23 с.

Стаття надійшла до редакції 19.04.2017 р.
Рецензент: докт. пед. наук, проф. Мішеніна Т.М.

Молчанова-Долінко Валерія
аспірантка кафедри педагогіки
Криворожский государственный педагогический университет
г.Кривой Рог, Украина

СТРУКТУРА ГОТОВНОСТІ БУДУЩОГО УЧИТЕЛЯ МУЗИКАЛЬНОГО ИСКУССТВА К ПОЛИХУДОЖЕСТВЕННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТІ

В статті розглядається структура готовності майбутнього учителя музикального мистецтва до поліхудожньої діяльності. Теоретичний аналіз структури готовності майбутніх учителів музикального мистецтва до поліхудожньої діяльності допоміг виявити роль поліхудожньої діяльності в житті педагога-музиканта.

Ключевые слова: профессиональная деятельность, полихудожественная деятельность, полихудожественность, профессионализм, теоретическая готовность, психологическая готовность, практическая готовность.

Molchanova-Dolinko Valeria
Post-graduate Student of Pedagogics Department
Kryvyi Rig Pedagogical University
Kryvyi Rig, Ukraine

THE STRUCTURE OF READINESS OF FUTURE TEACHER ON MUSICAL ART TO POLY-ARTISTIC ACTIVITY

The paper studies the structure of readiness of future teacher of musical art to poly-artistic activity. It analyses the role of this produces in the process of professional learning. The author of the article attempted to analyze the concept of formation of poly-artistic activity of future teacher of music, as well as their role in the life of a teacher-musician. The article provides an opportunity to understand, to theoretically analyze and solve the structure of readiness of future teacher of musical art to poly-artistic activity in the period of professional formation of future teacher of musical art on the basis of the notion «poly-artistic activity».

Key words: professional activity, musical activity, poly-artistic activity, poly-artistic education, professionalism, theoretical readiness, psychological readiness, practical readiness.